

P.Z. br. 801

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/15-12/05

Urbroj: 50301-04/12-15-8

Zagreb, 9. travnja 2015.

REPUBLIKA HRVATSKA
85 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	09-04-2015	
Klasifikacijska oznaka:	143-01/15-01/01	Org. jed. 65
Uredžbeni broj:	50-15-04	Pril. - Vrij. -

✓ PREDsjedNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o doplatku za djecu (predlagatelj: Mladen Novak, zastupnik u Hrvatskome saboru)

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 143-01/15-01/01, urbroja: 65-15-03, od 24. veljače 2015. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o izmjenama Zakona o doplatku za djecu (predlagatelj: Mladen Novak, zastupnik u Hrvatskom saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o doplatku za djecu, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Mladen Novak, zastupnik u Hrvatskome saboru, aktom od 23. veljače 2015. godine, iz sljedećih razloga:

Predloženim zakonom izmijenio bi se članak 12. Zakona o doplatku za djecu (Narodne novine, br. 94/2001, 138/2006, 107/2007, 37/2008 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 61/2011 i 112/2012), i to tako da dijete s težim oštećenjem zdravlja, utvrđenom prema posebnim propisima, koje je nesposobno za samostalan život i rad, može ostvarivati pravo na doplatku za djecu za sve vrijeme trajanja te nesposobnosti.

Zakonom o doplatku za djecu (Narodne novine, broj 77/99), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2000. godine, prvi put je propisano ostvarivanje prava na doplatku za djecu neovisno o ostvarenim prihodima, u postotku od prosječne neto plaće, za dijete nesposobno za samostalan život i rad za sve vrijeme te nesposobnosti.

Važećim Zakonom o doplatku za djecu (u daljnjem tekstu: ZDD), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2002. godine, promijenjeni su uvjeti za ostvarivanje prava na doplatu za djecu, tako da se više ne utvrđuje nesposobnost za samostalan život i rad, već se određuje da se pravo na doplatu, neovisno o ostvarenim prihodima, ostvaruje za dijete kojemu je utvrđeno teže oštećenje zdravlja (članak 12.), te se ograničava trajanje tog prava do kraja kalendarske godine u kojoj je dijete navršilo 27 godina života. Prijelaznom odredbom (članak 38.) određeno je da korisnicima koji su pravo ostvarili do dana primjene Zakona (do 31. prosinca 2001. godine), pravo na doplatu ostvaren do 1. siječnja 2002. godine, pripada pravo na doplatu i nakon navršene 27. godine života, do donošenja posebnog propisa o pravima osoba s invaliditetom.

Budući da poseban propis o pravima osoba s invaliditetom nije donesen, zbog višegodišnjeg produljenja važenja članka 38. ZDD-a kao privremene (prijelazne) odredbe, jednoj skupini korisnika nastavno se priznaje pravo na doplatu za djecu i nakon 27. godine života, a drugoj skupini za istu težinu oštećenja zdravlja djeteta pravo prestaje.

O ovom pitanju Ustavni sud Republike Hrvatske je iznio svoj stav u Rješenju, broja: U-I-1812/2006, od 19. studenoga 2008. godine (Narodne novine, broj 141/2008), koji je donio povodom prijedloga za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom Republike Hrvatske članka 12. Zakona o doplatku za djecu. Rješenjem nije prihvaćen prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti članka 12. ZDD-a s Ustavom Republike Hrvatske, uz obrazloženje da zakonodavac ima pravo mijenjati zakonske uvjete uređenja socijalnih i drugih odnosa u društvu. U vezi s odredbom članka 38. ZDD-a, Ustavni sud Republike Hrvatske utvrdio je da je taj članak po svojoj pravnoj naravi prijelazna odredba, kojoj je svrha urediti ostvarivanje doplatu za djecu, priznatog na temelju zakona koji je prestao važiti, a u razdoblju prijelaza s jednog pravnog režima na drugi, te da ne može biti razlog da se privremeno zakonsko uređenje iz članka 38. ZDD-a odnosi na sve kategorije korisnika doplatu za djecu, pretvarajući ga u trajno zakonsko pravilo za sve slučajeve.

Iako je Ustavni sud Republike Hrvatske svoj stav naveo u kontekstu ocjene ustavnosti članka 38. ZDD-a, predloženom izmjenom članka 12. i brisanjem članka 38. ZDD-a postupalo bi se upravo na način da se privremeno zakonsko uređenje iz članka 38. ZDD-a odnosi na sve kategorije korisnika doplatu za djecu pretvarajući ga u trajno zakonsko pravilo za sve slučajeve, a što je Ustavni sud Republike Hrvatske ocijenio neprihvatljivim. Ustavni sud Republike Hrvatske se u navedenom Rješenju, kao i u posebnom Izvješću koje je dostavljeno Hrvatskome saboru i Vladi Republike Hrvatske, osvrnuo na učinke članka 38. ZDD-a, odnosno na to da nedonošenje posebnog "propisa o pravima osoba s invaliditetom", a time i višegodišnje produljenje važenja članka 38. ZDD-a kao privremene odredbe, nije ustavnopravno prihvatljivo.

Nadalje, važno je istaknuti da je doplatu za djecu novčano primanje koje koristi roditelj ili druga osoba određena Zakonom, radi potpore uzdržavanja i odgoja djece. Djetetom, za koje korisnik može ostvariti doplatu za djecu, u smislu ZDD-a, smatra se dijete do 15., odnosno 19. godine života, a kada se radi o djeci s oštećenjem zdravlja, doplatu za djecu mogu ostvariti do završetka redovnog školovanja u srednjim školama, a najduže do 21. godine života. Nadalje, za dijete s težim oštećenjem zdravlja pripada doplatu za djecu do kraja kalendarske godine u kojoj navršava 27 godina života.

Nasuprot tome, odrasle osobe ili njihovi zakonski zastupnici ili druge osobe određene Zakonom, ostvaruju svoja prava na temelju invalidnosti prema drugim propisima.

Primjerice, u sustavu socijalne skrbi temeljem Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine, br. 157/2013 i 152/2014) za osobe s invaliditetom značajna su sljedeća prava:

- pravo na doplatu za pomoć i njegu, koje ostvaruje osoba koja ne može sama udovoljiti osnovnim životnim potrebama, uslijed čega joj je prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe u organiziranju prehrane, pripremi i uzimanju obroka, nabavi namirnica, čišćenju i pospremanju stana, oblačenju i svlačenju, održavanju osobne higijene, kao i obavljanju drugih osnovnih životnih potreba;
- pravo na osobnu invalidninu, koje može ostvariti osoba s teškim invaliditetom ili drugim teškim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju, u svrhu zadovoljavanja njezinih životnih potreba za uključivanje u svakodnevni život zajednice;
- pravo na status roditelja njegovatelja, koje može ostvariti jedan od roditelja djeteta s teškoćama u razvoju ili osobe s invaliditetom, te iznimno, jedan od članova obitelji s kojim dijete s teškoćama u razvoju ili osoba s invaliditetom živi u obiteljskoj zajednici, ukoliko se radi o osobi koja je:
 - potpuno ovisna o pomoći i njezi druge osobe jer joj je zbog održavanja života potrebno pružanje specifične njege izvođenjem medicinsko-tehničkih zahvata za koju je prema preporuci liječnika roditelj osposobljen,
 - u potpunosti nepokretna i uz pomoć ortopedskih pomagala,
 - ima više vrsta teških oštećenja (tjelesnih, mentalnih, intelektualnih ili osjetilnih), zbog kojih je potpuno ovisna o pomoći i njezi druge osobe pri zadovoljavanju osnovnih životnih potreba;
- pravo na naknadu do zaposlenja, koje se može priznati osobi s invaliditetom kojoj je tjelesno, mentalno, intelektualno ili osjetilno oštećenje utvrđeno sukladno propisima iz socijalne skrbi, nakon završetka osnovnoškolskog, srednjoškolskog ili visokoškolskog obrazovanja, a najranije s navršenih 15 godina života, ako naknadu za vrijeme nezaposlenosti ne ostvaruje prema drugim propisima, a osoba je evidentirana kao nezaposlena osoba pri nadležnoj službi za zapošljavanje ili ima utvrđenu privremenu nezapošljivost od strane centra za profesionalnu rehabilitaciju;
- pravo na uslugu psihosocijalne podrške, koje podrazumijeva rehabilitaciju koja potiče razvoj kognitivnih, funkcionalnih, komunikacijskih ili socijalnih vještina korisnika i može se pružati individualno i u grupi, može se priznati osobi s invaliditetom prema procjeni stručnog tima nadležnog centra za socijalnu skrb;
- pravo na uslugu pomoći u kući, koje se može priznati osobi kojoj je zbog tjelesnog, mentalnog, intelektualnog ili osjetilnog oštećenja ili trajnih promjena u zdravstvenom stanju prijeko potrebna pomoć druge osobe, osobi kojoj je zbog privremenih promjena u zdravstvenom stanju prijeko potrebna pomoć druge osobe, te starijoj osobi kojoj je prema procjeni centra za socijalnu skrb potrebna pomoć druge osobe;
- pravo na uslugu boravka, koje se priznaje osobi s invaliditetom radi zadovoljavanja životnih potreba korisnika pružanjem usluga prehrane, održavanja osobne higijene, brige o zdravlju, čuvanja, odgoja, njege, radnih aktivnosti, psihosocijalne rehabilitacije, organiziranja slobodnog vremena, organiziranog prijevoza, ovisno o utvrđenim potrebama i izboru korisnika;
- pravo na uslugu smještaja, koje se priznaje korisniku kojemu je tijekom duljeg vremenskog razdoblja potrebno osigurati intenzivnu skrb i zadovoljavanje drugih životnih potreba;

- pravo na uslugu organiziranog stanovanja, koje se priznaje osobi s invaliditetom kojoj je potrebna stalna ili povremena pomoć stručne ili druge osobe, u stanu ili izvan stana, radi omogućavanja samostalnog življenja.

Nadalje, u odnosu na obrazloženje iz točke III. Ocjena i izvori potrebnih sredstava za provođenje zakona, u kojoj predlagatelj navodi da će se sredstva u iznosu od 10.975.800 kuna godišnje osigurati iz proračunske pričuve za tekuću godinu, te će ih se predvidjeti u proračunima za 2016. godinu i nadalje, Vlada Republike Hrvatske napominje da navedeno nije u skladu sa Zakonom o proračunu (Narodne novine, br. 87/2008, 136/2012 i 15/2015). Naime, sukladno članku 56. stavku 2. Zakona o proračunu, sredstva proračunske zalihe koriste se za financiranje rashoda nastalih pri otklanjanju posljedica elementarnih nepogoda, epidemija, ekoloških nesreća ili izvanrednih događaja i ostalih nepredvidivih nesreća, te za druge nepredviđene rashode tijekom godine. Također, obrazloženje nije u skladu s člankom 15. Zakona o proračunu, kojim se propisuje što obuhvaća fiskalna procjena posljedica za proračun.

Osim toga, u odnosu na predloženu izmjenu članka 12. ZDD-a, Vlada Republike Hrvatske smatra potrebnim istaknuti da izrazi: "teže oštećenje zdravlja", odnosno "nesposobno za samostalni život i rad", nisu u skladu s posebnim propisom koji tu težinu i stanje utvrđuje, a to je Uredba o metodologijama vještačenja (Narodne novine, broj 153/2014), koja je stupila na snagu 1. siječnja 2015. godine.

Vezano uz donošenje zakona o inkluzivnom dodatku, Vlada Republike Hrvatske napominje da je njegovo donošenje predviđeno Godišnjim planom normativnih aktivnosti za 2015. godinu.

Slijedom svega navedenoga, Vlada Republike Hrvatske ne podržava donošenje predloženog zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Milanku Opačić, potpredsjednicu Vlade Republike Hrvatske i ministricu socijalne politike i mladih, Maju Sporiš, zamjenicu ministrice socijalne politike i mladih i Hrvoja Sadarića, pomoćnika ministrice socijalne politike i mladih.

